

Дмитро СЕНЕЙКО

Рок... Мабуть, в історії розвитку музичного мистецтва і його напрямів не було стилю, який би охопив таку незліченну кількість прихильників, шанувальників і слухачів, як рок-музика. В останні десятиліття навіть годі запам'ятати назви, обличчя, пісні численних рок-гуртів, тисячі яких чи не щохвилини дають свій сольний концерт в одному із куточків земної кулі. Однак для ревних християн такий музичний стиль все частіше й справедливо асоціюється з аморальністю, розпустою, дикою поведінкою і розгулом «нелюдських» інстинктів, сленгової мови як серед музикантів, так і серед учасників їхніх рок-концертів, дискотек тощо.

Хоча в Україні, мабуть, не дуже поширене явище християнського року, але в європейських країнах і, особливо, на Американському континенті, Христова Церква активно підтримує створення музичних гуртів, які у стилі «рок» оспівують правдиві відносини людей з Богом і поміж собою на основі Євангелія. Спробуймо розглянути цей християнський феномен сучасності, з'ясувавши усі «за» і «проти».

Починаючи із 80-х, 90-х років ХХ століття, запозичивши характерний стиль із електрогітарами та ударними системами у світських музикантів, під благословенням Христової Церкви, а також за ініціативою багатьох християнських конфесій Господне Євангеліє змогло проникнути «серед вовків». Справді, поряд із часто безбожними, позбавленими сенсу, «любовно-безвихідними», агресивними, «фальшивими» текстами популярних пісень стилю «рок» з'являється світла, творча, відважна альтернатива. Тому, ознайомившись із текстами пісень, які співають християнські рок-гурти, як католицькі, так і протестантські, не можемо оминати наступної думки. Звичайно, існують і вітчизняні групи такого напрямку в музиці. Однак усі без винятку тексти закордонного, зокрема американського виробництва, музики як католицького, так і протестантського походження, приваблюють глибокою змістовністю та глибиною вираженої думки.

Наприклад:

I'm waiting, I'm waiting on You, Lord,

(Я очікую, я очікую на Тебе, Боже,)

And I'm hopeful, I'm waiting on You, Lord,

(І, сповнений надії, я очікую на Тебе, Боже,)

So, it is painful, but patiently I will wait [...]

(Це боляче, але терпляче я буду чекати.)

[...] While I'm waiting, I will serve You, (Поки я чекаю на Тебе, я служитиму Тобі,)

While I'm waiting, I will worship [...] (Допоки я чекаю на Тебе, я буду шанувати Тебе,)

[...] I'll be running a race, even while I wait¹. (Я змагатимуся, навіть очікуючи².)

Ці рядки з пісні, між іншим, саундтреку до популярного серед християн фільму «Вогнетривкий» ("Fireproof"), чудово й змістовно ілюструють духовний стан людини, яка очікує на Бога, і на яку очікує Бог, в дусі Христового Євангелія, особливо двох послань апостола Павла до Солунян. Яскраво про це свідчить сам Господь: «Щасливий той слуга, як його пан, повернувшись, знайде його при роботі» (Мт. 24, 46), тобто щасливий той, хто трудиться над своїм духовним життям і веде боротьбу з гріхами й пристрастями в ньому. Погодьтеся, що, з погляду богослов'я й розвитку духовності в сучасну епоху, Христове Євангеліє зображене тут надзвичайно глибоко, мистецьки й колоритно. Християнські

гурти, використовуючи засоби й ритми стилю «рок», співають про красу духовного життя з Богом, справжнє життя як творення добра для інших людей і світу, правильне мислення, відважно і творчо обдумуючи численні євангельські рядки з їх проекцією на проблеми сучасної людини. Здавалося б, християнство через явище власної рок-музики доволі вдало і впевнено зуміло запропонувати решті безбожного світу чудову, світлу альтернативу прослави живого Бога через професійну, цікаву музику, реалізуючи заповідь книги Буття (1, 28) і слова апостола Павла у першому посланні до Коринтян (I Кор.15, 28). Однак...

Часто-густо, зокрема в країнах, де християнська рок-музика набула широкої, навіть масової популярності, спостерігаються тенденції заміщення церковної молитви подібними піснями. Молодь радше йде на концерти гуртів, які репрезентують мотиви Євангельської тематики, аніж відвідує «монотонні» богослужіння в храмі. Взагалі-то, християнський рок «винайшли» протестантські течії, які таким чином намагалися привабити до своїх спільнот якнайбільше молоді. Однак ми з вами є свідками підміни понять. Необхідне чітке розмежування пісні християнського змісту і молитви. Тому рецепт щастя, на думку автора, є такий: слухати християнський рок варто для:

- ствердження у вірі;
- заохочення до активного духовного життя;
- заохочення до молитовного читання Святого Письма і духовної літератури;
- проведення духовних тематичних вечорів;
- ангажування парафіяльної молоді до музичної чи будь-якої творчості;
- підтримки ініціативи Церкви у створенні подібних гуртів як однієї з сучасних форм проповіді Христового Євангелія (аспект інкультурації).

І, мабуть, усе. Християнський рок, яким би глибоким і влучним не був його зміст, є музикою. Остання через власні внутрішні властивості (тон, тембр, ритм) і наявність характерних ознак рок-стилю передбачає емоційне напруження, часткове обмеження розумових функцій, притуплення свідомості та реалістичного способу мислення, розпорошення уваги й зосередженості тощо. Водночас наявність усіх цих чинників, проте із протилежним знаком, є необхідними умовами справжньої зосередженої молитви. Про неї Христос зауважує: «Ти ж, коли молишся, увійди у свою кімнату, зачини за собою двері й помлись Отцеві твоєму, що перебуває в тайні, а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі» (Мт. 6, 6). Справжня молитва є тихою, беземоційною, «в тиші серця», де у нас перебуває Бог (пор. I Кор. 6, 19). «Коли ум людини з'єднається з живою присутністю Бога і Його святих, тоді тіло слухається її, як добрий слуга свого господаря», – наголошує про молитву св. Іван Золотоустий³. Такої уваги й зосередженості, контролю за тілесними порухами й власними бажаннями неможливо досягнути, слухаючи рок-музику, навіть християнську за змістом. Правда, можемо назвати такі пісні молитвою, адже вони, як і благодатна молитва серця, часто здатні змінити, повернути людину, поставити її на вузьку дорогу до Христа, Його Євангелія і Святої Церкви, замість широкого, розлогого шляху гріха, пошуку розваг, безмірних достатків, зрощування тілесних і душевних пристрастей. Однак християнська рок-музика все ж «не дотягає» до рівня справжнього, глибинного, зосередженого спілкування з Триєдиним Богом. Хоч сміливо можна ствердити, що вона є «недосконалою молитвою» і може бути запрошенням до справжнього молитовного перебування з нашим Творцем у кожен момент людського життя. Лиш би ніколи не залишатися на рівні слухання, безмірних танців та емоційного чи інтелектуального захоплення християнськими рок-піснями.

Маємо прагнути спільного життя з Господом, спілкування з Ним на рівні «я» – «Ти», не шукаючи штучних посередників.

Примітки:

1 Див. J. Waller. While I'm waiting. ©2007 Travellin' Zoo Music (ASCAP).

2 З англійської переклав автор цієї статті.

3 Див. Іван Золотоустий. Повчання про молитву // Святий Іван Золотоустий. Зібрання повчань. – Львів, 2007. – С. 5.

Дмитро СЕНЕЙКО. Бути чи не бути християнській рок-музиці// СЛОВО № 4 (44) 2010, с.11-12